

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 20. Tertiò: caue mori in peccato: quia ex eo sine diuina gratia non resurges, quæ iustè quibusdam denegatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

4 D. Avg. 2. Diversis repetita locis, à D. Thom. b. annotata: *Serm. 16.* Qui postquam egit, quomodo multos mors operat, quando ab illa se magis immo ex existimant, subiungit. *Forè dicit mibi. Promisit mibi, Deus indulgentiam, quando me correxero, securus sum, legi diuinam scripturam. Iniquus in die qua conuersus fuerit ab iniquitate sua. Et fecerit iustitiam, omnes iniquitates eius obliuiscar: securus sum, quando me correxero, dai Deus indulgentiam de malis meis. Ego quid dixi in me sum, hoc scriptum non esse? Hoc Deum non promississe? Si ita dico falsum dico. Benedicis, verum dicit. Indulgentiam correctionis tue promisit Deus, negare non possum. Sed die rogo te. Ecce ego confitens, et concedo, et cogn. scio, quia indulgentiam Deus promisit tibi; crastinum tamen dum quis tibi promisit? Vbi mibi legitur, indulgentiam te accepturum, si te correxeris: lege tibi mibi quantum videtur. Nè lego, inquit. Nescis ergo quantum videtur? Nescis ergo corripitur, et semper paratum. Hanc rationem sequitur D. Greg. Hanc supponens propositione. Qui penitentem veniam sponte peccati: à diem crastini non promisit, etc. Quam primum ingressus datus est iniquitari in amphora illa, quam vidit Zacharias, libito rapuerunt eam & adduxerunt in Babylonem, ibique eam perpetua, damnarunt confusione: quis tibi promisit, quod, quia hora peccato in animam tuam ingressum & cecideris, idem tibi non continget in penitentia.*

§ 20. Tertio: *cane mori in peccato: quia ex eo sine diuina gratia non resurges, qua iuste quibusdam demegatur.*

A Vget hunc timorem illud argumentum quod perdoctè persequitur D. Cyprian. Et expendit D. Aug. quod veritate nititur Catholica quod quâ horâ peccatum mortale committis, ex te, neque in te vites habes relurgendi, si Deus tuâ pijsimâ misericordia, & infinita bonitate, tibi manum non postigat, iacentem extrahat, & viribus rebore supernaturalibus. Et nedum hoc, sed nec ex te habes vt illas efficaciter rogas aut desideres, aut de illis quodquâ imaginis: hoc indicat D. Paulus, vt il. um. explicat, si telis in nar i. utripes voluntatis D. Tho. (hoc enim titulo decorat in suo breui à Clemente octauo in illa familiarit sententia. *Non sumus sufficientes cogi. are aliqui ex nobis. Etc.* Si tam esset impudens, vt e. la. o. trachio ipsi Regi colaphu impingere te velle miseris, & illo ipso impetu in puteum incidere, cuius solus Rex claus habeat, ipse solus inde te posset liberare, regiam tibi firmamque proten-

dens manum, an non fide indubitata crederes, te in puteo relinquendum vitamque tibi finientem? Extendens manum ad mortale peccatum, tibi persuade, quod brachium atroillas vt Deo colaphu impingas: *Totendit adversus Deum manum suam, Job. 15. Et contra omnipotentem roboratus est. At te miserum, qui eodem casu ac impetu in culpa puteum cecidisti, cuius ipse solus claus gerit, ipse solus viribus pollet, vt inde te extrahat incolumem: Ego sum primus & nouissimus, & habeo claus mortis, & transf. claus signant potestatem: ipse solus felicitate potest, de peccato morteque aeterna liberare, quam per peccatum quis incurrit. Hoc quotidiana similitudine exposuit D. Aug. Sufficiunt tibi vite, quibus tibi vitam auferas, tibi peccus pugione confodias, quo moriaris, at vt mortuus deo: o in vitam resurgas, vites nullae sufficiunt si ineffabili sua Deus non succurrat potentia, vitate, bonitate ac gratia. Hæc enim comprehendit Rex & vates David his verbis: *Deus noster, Deus saluus faciens & Dormi D. mini exitus mortis: Que alias declarauimus. Responde ergo mibi (quartè D. Cyprian.) certissime es quod tibi suam porrigit manum ad iutricem illum iritatu, perfide, illum efficiat fonte prouocasti, eius honori plurimum derogasti, & eum tibi conficis ita fore propitiu Ad hoc examinat D. Aug. Illud Dauidis: *Servite Domino in timore.* Et illi confert, quod ait Apostolus: *Cum timore & tremore vestri am saluem opera min.* Quare cum timore & tremore meam saluem operor, cum sit in potestate mea operari saluem meam: vnde aude, quare cum timore & tremore? *Deus est enim, qui operatur in vobis, quare dictum est vestri ipsorum saluem operamini? Quia sic Deus in nobis operatur, vt & nos operemur. Adiuutor in us vobis, inquit Dauid, designat esse opera. orem qui inuocat adiutorem, sed voluntas, inquit, mea bona est, fateor, tua, sed & ipsa à quo da. at A. quo excitata? Noli me, ipsum Apostolum interroga Deus est enim qui operatur in vobis velle & operari pro bona voluntate. Ita vt tibi nedum sit impossibile de peccato resilitre, si ipse tibi manum non protendat auxiliarem, sed nec efficere iter quidem illam exoptare possis. Et quid scis ait D. Cyp. Num tibi sit Deus potentem manum potrecturus? Num tibi adiutor aduenturus? Ipse prior accurrit, vt habeat & faciat opus suum confessarius: confitemur illud in miraculo petra: ait Dominus: *Ego stabo ibi coram te supra petram. Hor. b. Septuaginta legunt. Ego st. prius, quon tu, vt ante quâ tentasti: Videbimus in prodigio illa columna. Ego prius stabo in ea, sicut Dominus, quod si nò precesserit parum profuissent virg. e. iclus, quibus Moyses & Aaron petram****

In Ench. cap. 30.
D. Avg. Serm. 94. de temp. Tom. 10. Phil. 2. 11.
D. Avg. Serm. 94. de temp. Tom. 10. Phil. 2. 11.
D. Avg. Serm. 94. de temp. Tom. 10. Phil. 2. 11.
D. Avg. Serm. 94. de temp. Tom. 10. Phil. 2. 11.
D. Avg. Serm. 94. de temp. Tom. 10. Phil. 2. 11.

petram percutiebant aquam educturi. Si Deus prior, non accurrat, & in corde tuo, suam tibi ponat gratiam parum proficiunt verbera reprehensionis, aut consilium a confessarij prior adfit Deus, & confessorius petram repetito verbera percutiat, indubie tunc profuerit aqua largillima penitentia, contritionis, lacrymarum.

Passim omnibus obuia est doctrina Theologica, quod hoc auxilium, opus est meta diuinae gratiae, qui eam largitur, quando, & cui placuerit. Ratione huius inducit Apostolus illam Domini vocem, quae tanto illum omnesque iustos hortore concutiebat, quam Moyse praedixit *Miserere cuius voluero & misericordiam praestabo, cuius miserabor.* Quod communi loquendi formula significat, quod omnium non misereatur, sed illorum, quibus per suam meram misericordiam placeat gratiam impertiri: quasi nostro more diceret dabo illi misericordiam ac gratiam, cui placuerit & voluero. Hinc binas illas educit Apostolus conclusiones: *Igitur non volentis, neque currentis, sed miserentis est Deus. Ergo cuius vult miseretur, & quem vult inducit.* Conclusiones quas summam doctrinam declarant Theologiae atque magnanimos quoque percellunt, ut eas inductis ex sacris litteris exemplis probat Apostolus. Et si S. Scripturam petuolus inuenies, quam satis saepe Deus hanc peccatoribus denegauerit gratiam, quos in peccatis suis mori, & aeternum perire permisit. Nonunt omnes, quid Apostolus dicat de prophano illo Elam, quod tam parumpedens nis primogeniturae, illud diltrahe: it fratri oblentis edulium. *Qui propter unam escam vendidit primogenituram suam Deus illum deseruit.* Scitote enim quoniam postea cupiens hereditate benedictionem, reprobatus est non enim inuenit penitentiae locum, quoniam cum lacrymis inquisisset eam.

Quibus non se votis oblitixit impius ille Rex Antiochus, vitae corrigendae, damna a se illata restaurandi, Deo ex toto corde seruiendi? His omnibus non obstantibus, perijt a Deo derelictus. *Orabas hic scilicet Dominum a quo non esset misericordiam consecutus.* Quam tam exterius ostendit proditiouis contritionem perfidus Iudas? cuius agnouit, voluit satis accere, illud confessus est, & male para restituit, iuste tamen a Deo deseruit, qui ei denegat gratiam efficacem, mortuamque in peccatis desperabundus, si ique nefarius homicida. Quia tu quae, maior, gaudes securitate? Ne credideris quod Deum totaliter habeas in tua potestate, dicit enim D. Cypria. *Non omne quod petitur, in praesensio petentis, sed in dantis obsequio est.* Quid cogitas, Deum non posse iusto suo iudicio, in extrema tua in te hora, se subuolare, te deserere, vt

nec inuenias Confessarium, nec vitibus conlites integris vt peccata confitearis ac male percas inter eius oves non agnitus agnus.

Notat D. Chryl. id quod contigit Absaloni, res est prodigiosa, quod mulus progrediatur, cui infidebat fugiens transierat; condensam quercum, cuius ramis implexis crinibus suspensus haereat, sed nec ille manus extendat, nec brachia tollat, nec vitibus polleat vt nodum soluat, se suspensio liberet, vitamque ferret incolumem, & cum tot millibus militum imperaret, nullus ei proximus adfit, qui manum porrigat, adiuet, imexumque dissoluat; deinde cum pater Dauid tam feruoribus imperasset ducibus, ac militibus: *Seruate mihi puerum Absalon:* Cum tot essent, qui eius praecipis obtemperarent, nullus esset, & cui eum suspensum videat, vnus denuntiet magistro militum Ioab, qui ipse fuerat Absalonis amicus, ac fautor, qui eum cum patre reconciliant; quod ille in se et nondum suspensio succurrat, sed potius tribus lanceis transodiat, vitamque eiipiat patriciae. Credis haec (quae D. Chryl.) casu contigisse? *Vis scias quod factum est, non fuisse humana industria, sed totum fuisse diuini iudicij, &c.* Hoc idem multis contingit peccatoribus, qui ita, cum la disponente Deo, grati quantuntur infirmitate, quae eos suspensos habeat, liget intellectum, iudicium praefocet, vt nec de animae cogitent remedio, nec eis conueniens inueniatur confessarius, nec qui incontinentes soletur, nec peccantes corripit, nec rogantes audiat, sed qui cor pernis, angustijs, doloribusque confodiat perecutis. Aduerte (monet D. Cypria.) quod si succurat vni Deus diuinaeque sua manum tacentem subleuet de peccato, alterum in illo perimitat perire. Duos secum habuit latrones hora misericordiae suae collaterales, & si alteri eorum lucem infudit gratiae, alterum tenebris deseruit peccatorum obtenebratum. Manifestum est, id quod D. August. saepius considerat in Dauid & Saule: quantum ad naturam, ambo homines; quantum ad electionem, ambo a Deo electi, quantum ad titulum, ambo ab eodem Propheta Samuele consecrati: quantum ad dignitatem, ambo Reges, quantum ad culpam ambo grauer ceciderunt. Nihilominus deseruit Deus in peccatis Saulem obduratum, in quo mortuus est; Dauidem vero pro benigna sua voluntate lapsem crexit. *Saluum nos fecit, quoniam voluit me:* Quia in Christo nobis hoc praedixit: vt metum inueniret, redderet; cautiore: *Duo erunt in lecto vno vnus assumetur, & alter relinquetur, duo erunt molentes in vno, vna assumetur, & altera relinquetur. Duo in agro, vnus assumetur, & alter relinquetur.*

Exod. 33.
19. &
Rom. 9. 15.

Hebr. 12.
17.

2. Mach. 9. 13.

D. Cyp. In Is. 7.

Hom. 7. 8. Sub his verbis ait D. Chrylost. & fufius D. August. comprehendit Chriftus omnia genera hominum, quocirca nemo se fecurum esse credat, nec quiescat & recumbat Ecclesiastica dignitate, nec qui molam mundi laborum voluit, nec qui in agro est regiminis Reipublicæ: Si vnum liberet Deus, vni suam concedat gratiam, vnius miseretur, alterum deserit, in peccato moriturum.

D. Chrylost. De hoc ita præclare dicitur D. Chrylost. Hom. 22. Stom. in morali. Ne dicas. Erit tempus quando conuerſi licet, multi dum male, ac vitiose viuerent, Cor. T. 4. subito perierunt, tunc ne tibi idem accidat, sed multis iniquis dedit Deus spiritum, vt in vltima sententia confiterentur. Quid dicitur tunc quid tibi dabitur? fortasse dabo inquit. Cogita quod de anima deliberas, proinde de contrariis etiam cogita, & dic. Quid autem si non dei? quod autem scies dicit? Esto ut quidem ipse, verumtamen hoc certius est vultus. Cave ne alex exponas animæ tuæ negotia, cum illi redditum honorumque prouentus non exponas. Hinc ait D. Cyprian.

Ortus ille est tam exitum martyrum timor: videbatur enim, quod nullo negotio possent se liberare à tormentis, petitioni tyrannorum consentiendo, dijs pauca gratia turis offerendo, hæc sibi poterant persuadere. Hoc agam modo, & confestim de eo me crimine aculabo coram confessorio, quo facta meas recuperabo sicco addidit opes, deperditum honoris gradum & vitam, sicque molestissimam hanc occasionem, quâ me tyrannus Imperator vrget, pertransibo. Optime nouerant penitentia virtutem, Dei misericordiam insinuatam, qui dilatatis brachijs prodigum excepit redeuntem, ac penitenti vno peccato, cuncta dimisit. Publicanum quoque ob vnum deus propius esse mihi peccatori, remisit in domum iustificatum: in ciuitate peccatricem recepit ad veniam: Latronem tot scelertum reum introduxit in paradysum, ob quæ merita? Domine memento mei, &c. scriptumque legerant. In quantumque hora ingenuerit peccator. His non obstantibus, ne momento quidem temporis cedebant peccato: timebant enim ne si in illud laberentur, illos Deus lapsos non erigeret, peccantique impoententes, & notata. t., quod si aliquibus, qui metu cruciatum, fidem abiuuerant, Deus dabat vires resurgendi, alios tamen permittere in peccatis suis mori obtenebratos.

IV. Dedit Deus gratiam suam (refert D. Cyprian.) Callo & Anulo (sacris, de quibus memoria celebratur ex Bedæ martyrologio vigesima secunda Iunij) vt qui prius horrore perterriti tormentorum Chriftum cruciauerant, deum

repetito certamine illum fortius confiterentur. Verum est, at plures alios dimisit, qui in idem crimen delapsi, miserè à Deo derelicti perierunt. Vnus, qua hora Chrifti fidem abiuuerat, mansit fixus, vt nec dicere posset. Misere mei Deus: & animam exhalauit. Altera mulier, quo momento thus idolis obtulit, à diabolo possidetur, & quasi in seipsam tanti criminis vltix rabi-da coram omnibus expirauit. Alia quoque terribila narrat exempla, asseritque illa ex multis pauca enarrari. Exempla sunt omnium, tormenta paucorum. Quisque timebat vt hoc sibi contingeret. In quâ tu fiducia iuteris, qui in adultrium pronus corruisti, ait D. Hieron. Tu quoque in vltimam prolapse, tu vindictæ flagrantissime, & tu quoque sanguinis effusor alieni; cave ne Deus manum subtrahat in tuorum criminum iustissimum supplicium, cave ne illo in peccato contumax moriaris, cave ne tibi hanc non faciat gratiam, cave ne te deserat obduratum tuum in causa esse, quod Deus te ex eo non erigat misericors, quod gratiam non impertiat, quod permittat obdurati; quæ omnia Theologis relinquimus discutienda.

§. 21. Quæto; timeat in peccato mori, qui hoc committit: qui enim suo facti inimico, eius manibus moritur.

Quæram vobis propono formidandi rationem: nimirum: quod si locum cesseris peccato, morieris in illo: & hoc quia credis iniquitati: iam enim dixit Apostolus: His qui non acquiescunt veritati, credunt autem iniquitati, ira & indignatio. Quid est credere iniquitati? illi eiusque promissis fidem habere. Ita ait Chriftus: Si in iniqua mammona fides non fuerit, quod verum est, quis credet vobis? Et de Chrifto dicebat D. Ioann. Iesus autem non se credebat eis. Pependit, vt opinor Apostolus, quod homo proponit committere peccatum, ex eo quod peccatum ipsum illi obicit, quod dum aut quoties voluerit, liberè poterit illud omittere eoque resiliere. Dicit tibi sensualitas: quid times mihi consentire, intra cordis admittere penetralia, quam primùm libererit, confiteris, ages delicti penitentiam, me à te facili negotio reselles: fides illi, & per hoc, illi das ingrediendi consentium. Suggestit tibi auaritia: modo furtum committe, has tibi opes mille congrua tempus tibi suppetet restitutionis, quando saniori

D. Hieron. Ad Sabitanum Epistol. 48. T. 1.

43. Rom. 1. 18. Luc. 16. 11. Ioan. 11. 22.

M. 7. 11. 11. 22.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN